

PERSBERICHT

28 april 2017

Verslag aan het federale parlement: Uitvoering van het Capelo-project en verwerking van elektronische gegevens door de FPD-ambtenarenpensioenen

In zijn verslag aan het federale parlement onderzoekt het Rekenhof de uitvoering van het Capelo-project dat de Federale Pensioendienst (FPD) in staat moet stellen de loopbaan van ambtenaren bij te houden in een continu geactualiseerde database. Op basis van deze gegevensbank moeten de pensioenen in de openbare sector automatisch kunnen worden toegekend. Het Rekenhof concludeert dat de Capelo-databank ruim een jaar na de vooropgestelde datum van 31 december 2015 nog steeds onvolledig blijft. Daardoor kan de FPD voor een belangrijk aantal ambtenaren onmogelijk pensioenramingen maken, de vroegst mogelijke pensioendatum vaststellen of het pensioenbedrag berekenen. Bovendien blijken de al ingevoerde loopbaangegevens vaak onvolledig of onbetrouwbaar. Voorts kan het eigenlijke berekeningsprogramma PenCalc, waaraan Capelo is gekoppeld, nog steeds geen pensioenen berekenen zonder talrijke manuele tussenkomsten.

Het Capelo-project kampt nog steeds met enkele wettelijke en reglementaire problemen. Zo interpreteert de FPD de aanneembaarheid van contractuele diensten op een restrictieve manier hoewel daar geen wettelijke basis voor is. Bovendien moeten de werkgevers de historische gegevens van hun contractuele werknemers niet aangeven aan de FPD als zij dat vragen, terwijl de Capelo-wet niet in die uitzondering voorziet.

Op 31 december 2015 had de Capelo-databank voor alle ambtenaren de loopbaangegevens tot en met 2010 moeten bevatten. Uit de cijfers blijkt echter dat op dat ogenblik slechts twee derde van die data was ingevoerd. Aan het huidige tempo zal het meerdere jaren duren voordat alle gegevens over de tewerkstelling van de ambtenaren van vóór 2011 in de databank beschikbaar zijn. Nochtans is die gegevensbank onmisbaar geworden voor de FPD om pensioenramingen te kunnen maken, de vroegste pensioendatum te kunnen berekenen of het pensioenbedrag te kunnen bepalen.

Het Capelo-project heeft de verantwoordelijkheid voor de correcte invoering van alle loopbaanelementen die de pensioenberekening beïnvloeden grotendeels verschoven van de FPD naar de HR-diensten van de overheidswerkgevers. Ondanks de controles die in het systeem werden ingebouwd, bevatten deze gegevens meerdere fouten, zijn ze geregeld onvolledig en steunen ze vaak niet op betrouwbare documenten, wat mogelijk leidt tot foutieve pensioenberekeningen.

De procedure om de gegevens over de tewerkstelling vanaf 2011 in te voeren, moet worden verbeterd zodat de overheidspensioenen sneller en correcter kunnen worden berekend.

De doelstelling van het Capelo-project om een gegevensbank samen te stellen op basis waarvan de overheidspensioenen automatisch kunnen worden toegekend en berekend, kan niet meer worden gerealiseerd als gevolg van de recente pensioenhervormingen. Vooreerst volstaat de databank niet om de vroegst mogelijke pensioendatum vast te stellen voor de steeds groeiende groep van personen met een gemengde loopbaan. Daarvoor zijn immers bijkomende gegevens nodig over periodes van tewerkstelling in de werknemersregeling en/of het pensioenstelsel van de zelfstandigen. Bovendien zal in heel wat gevallen ook het pensioenbedrag niet automatisch kunnen worden bepaald door de recente wetswijziging inzake de pensioenbonus in de overheidssector en de aangekondigde invoering van de afbouw van de diplomabonificatie.

Het pensioenberekeningsprogramma PenCalc, waaraan Capelo is gekoppeld, functioneert veel minder 'automatisch' dan het lijkt: voor elk dossier moeten meerdere manuele interventies gebeuren. De betrouwbaarheid van het resultaat van de berekening staat of valt dus nog steeds met de kwaliteit van die handmatig ingevoerde data, net zoals voorheen in het papieren dossier.

Momenteel ontbreekt een duidelijke afbakening van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden inzake overheidspensioenen. Op termijn zou elke overheidsdienst zelf volledig verantwoordelijk moeten zijn voor de correcte weergave van de loopbanen van de ambtenaren en zou de FPD enkel nog verantwoordelijk mogen zijn voor de toepassing van de pensioenreglementering. Die strikte opsplitsing van de bevoegdheden is echter pas haalbaar indien het berekeningsprogramma het aangeleverde loopbaanoverzicht automatisch kan inlezen en omzetten in een correct vastgesteld pensioen, zowel wat betreft het recht als wat betreft het bedrag.

Het Rekenhof formuleerde een aantal aanbevelingen. Zo zou de verplichting om deel te nemen aan het Capelo-project moeten worden uitgebreid tot alle pensioeninstellingen en voor de gegevens over politieke mandaten. Zowel de HR-diensten van alle betrokken werkgevers als de FPD-ambtenarenpensioenen zouden bijkomende controles moeten organiseren om de juistheid van de ingevoerde loopbaangegevens te garanderen. Ook de burger/ambtenaar doet er best aan zijn eigen loopbaan grondig te checken via 'MyPension'. Ten slotte moet de FPD-ambtenarenpensioenen zijn berekeningsprogramma uitbouwen tot een tool waarmee de pensioenen echt automatisch kunnen worden berekend en waarbij wijzigingen traceerbaar blijven.

De minister van Pensioenen sloot zich grotendeels aan bij de conclusies en aanbevelingen van het Rekenhof. Hij benadrukte dat een correcte informatieverstrekking en verdere automatisering van de pensioendossierafhandeling voor hem van groot belang zijn. Hij zal de FPD-ambtenarenpensioenen dan ook vragen de werkpunten en aanbevelingen die het Rekenhof heeft geformuleerd ter harte te nemen, en er in de mate van het mogelijke zo snel mogelijk gevolg aan te geven.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag *Uitvoering van het Capelo-project en verwerking van elektronische gegevens door de FPD-ambtenarenpensioenen* werd aan het federale parlement bezorgd. Het is samen met de samenvatting en dit persbericht terug te vinden op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).